

SVITAVY '77

NÁRODNÍ PŘEHLÍDKA RUSKÝCH A SOVĚTSKÝCH DIVADELNÍCH HER

Zpravodaj č. 2

18. listopadu 1977

Co jsme už viděli

Národní přehlídka byla slavnostně zahájena. V úvodním projevu zdůraznil s. Jaroslav Gloser, tajemník OV KSČ, že akce je významnou součástí Celostátního festivalu ZUC a vyvrcholením oslav Měsíce československo-sovětského přátelství, které se letos nesou ve znamení dvou významných událostí - 60. výročí VŘSR a 55. výročí založení Svazu Sovětských socialistických republik. Ruská a sovětská kultura byla a je našim národům vždy velkým vzorem, protože pravdivě a realisticky ukazovala problémy, které byly a jsou typické i pro naši společnost. Nejinak je tomu i v dramatické tvorbě, jak se o tom můžeme přesvědčit při letošní dramaturgické skladbě.

S vynikajícím představením Kremelský orloj vystoupilo 7. listopadu Ukrajinské národní divadlo z Prešova. Na snímku v roli V. I. Lenina zasloužilý umělec Josef Korba.

Závěrečným představením letšní přehlídky je *Žena za zelenými dverami* v provedení divadelníků z Bratislavy.

Výročí Zdeňka Nejedlého

V únoru 1978 oslavíme 100. výročí narození akademika Zdeňka Nejedlého, vynikajícího politika, všestranného vědce, prezidenta ČSAV a zejména aktivního propagátora československo-sovětského přátelství.

Zdeněk Nejedlý, který jako jeden z prvních pochopil význam Velké říjnové socialistické revoluce, silně ovlivňoval v pokrokovém a revolučním duchu mladou generaci a inteligenci. Byl zakladatelem a předsedou Společnosti pro kulturní a hospodářské sblížení s Novým Ruskem, zúčastnil se řady mezinárodních akcí v boji proti imperialismu a fašismu. Současně pracoval na rozsáhlých dělnických dílech, v nichž zachytil novodobé světové dějiny.

V celé své vědecké práci zdůrazňoval souvislost pokrokových tradic československé historie, zejména husitství a národního obrození se soudobým revolučním dělnickým hnutím a s novou socialistickou kulturou.

Za okupace odešel ilegálně do Sovětského svazu, kde působil jako profesor moskevské university. Publikoval zde řadu prací a aktivně se podílel na československém zahraničním odboji v SSSR proti fašismu. Od roku 1945 byl členem ÚV KSČ a vlády jako ministr školství, vědy a umění, později ministr sociální péče a místopředseda vlády. Organizoval bezpočet kulturně politických akcí, budoval významná kulturní střediska a muzea (Muzeum A. Jiráka, Památ-

ník českého písemnictví na Strahově) a stále aktivně zasahoval do českého kulturního života.

Zdeněk Nejedlý pokračoval i ve vědecké práci, vedle studie „Komunisté, dědici velkých tradic českého národa“ vydal dva díly široce koncipovaných „Dějiny národa českého“.

Po celý život byl oddaným přítelem první země socialismu - Sovětského svazu. Tento svůj vztah vyjadřoval v konkrétní organizátorské činnosti jako dlouholetý předseda Svazu československo - sovětského přátelství.

Za celoživotní dílo byl Zdeněk Nejedlý vyznamenán mnoha státními vyznamenáními, mezi jiným i Řádem Klementa Gottwalda. Soudruh Nejedlý byl rovněž dvojnásobným nositelem Leninova řádu.

Zdeněk Nejedlý po celý svůj život navazoval bezprostřední kontakt s Litomyšlím, městem v našem okrese, odkud vyšel.

Jako ministr školství a kultury založil v roce 1949 tradici Smetanovy Litomyšle a akci se osobně zúčastňoval. Několikrát navštívil i město Poličku, rovněž v našem okrese, kde se narodil další vynikající hudební skladatel Bohuslav Martinů, k jehož

Pokračování na str. 3

Co jsme už viděli

Zhlédli jsme drama J. Edlise „Kdež jest Ábele, bratr tvůj“ v provedení divadelního souboru Bráník z Prahy 4. Soubor si vybral obtížnou, i když velice záslužnou a poutavou hru, která řeší věčně ožehavý problém viny a odplaty. Na biblickém podkladě řeší autor vztahy dnešních lidí, problémy, zda se vina v životě dá odčinit, byť se to stalo už hodně dávno.

Protože hra se neobjevuje příliš často v repertoáru divadel, byli jsme právem zvědaví na to, jak se amatérský soubor s touto obtížností vyrovná. Výsledkem práce celého kolektivu bylo poctivě odvedené představení, jak o tom svědčil i ohlas diváků.

Druhým souborem byl TYL z Železného Brodu, který předvedl divákům komedii Michaila Roščina „Manželé hledají byt“. Kolektiv ochotníků ze Severočeského kraje si vybral hru, která má dobře napsané dialogy a komediální formou řeší závažný problém, že mladí lidé musí především spoléhat sami na sebe a opírat se jeden o druhého, chtějí-li, aby jejich manželství bylo šťastné.

V souboru je řada dobrých herců, obdivovali jsme např. ústřední dvojici - Aljošu a Alenu, která byla v inscenaci nejlepší - ale i ostatní, Aljošův otec nebo dědeček podali dobré výkony. Obecenstvu se také hra líbila, a to je rozhodující. Potlesk spokojených diváků je vždy souboru tou nejlepší odměnou.

Volná tribuna

Novinkou letošní přehlídky je volná tribuna, konaná vždy druhý den po představení v kavárně Lidového divadla. Vedle odborné poroty hovoří i členové divadelních souborů, nebo zástupci řídicího výboru, či diváci, kteří představení viděli. Rozebírají se zde problémy amatérského divadla, spolupráce profesionálních umělců, pomoc zřizovatelů a další otázky související s prací našich ochotníků. Během několika minut se vždy vytvoří přátelská atmosféra, zmizí ostych a po úvodním slově poroty se pravidelně rozproudí živá beseda.

Domníváme se, že je to správná forma a chtěli bychom v ní pokračovat i v příštích ročnicích.

Vzájemná konfrontace názorů poroty a jednotlivých souborů dá každému víc než sebelépe napsaný článek.

Vzhledem k tomu, že téměř všechny soubory, které letos ve Svitavách vystupují, mají profesionální pomoc, ať už režiséra nebo výtvarníka, je volná tribuna o to zajímavější.

Snad nejvíc se hovoří o scéně, která má být v moderní inscenaci jednoduchá, ale funkční a každý soubor se s tímto problémem vyrovnává po svém. Představy diváků v tomto směru nejlépe splňovala scéna v představení chomutovských ochotníků... Zapomeňte na Hérostrata. Pomocí světla jsme se dostali z vězení do vladařovy místnosti a naopak, nebylo zapotřebí dlouhých přestávek.

Čekají nás však ještě další představení a věříme, že budou podnětem pro další bohatou volnou tribunu.

Výročí Zdeňka Nejedlého

Dokončení ze str. 2
tvorbě měl Zdeněk Nejedlý vřelý vztah.

Oslavy 100. výročí narození Zdeňka Nejedlého budou využity k dalšímu prohloubení ideologické práce v souladu se závěry XV. sjezdu KSČ. Ukáží, jak byl spjat jeho život s KSČ, s láskou k vlasti, k SSSR, vědě a umění. Budou zdůrazněny jeho zásluhy o upevnění svazku dělnické třídy, družstevního rolnictva a pokrokové inteligence o to, že se v naší zemi dostalo zaslouženého místa ruské a sovětské kultuře.

Proto se v rámci V. národní přehlídky ruských a sovětských divadelních her Svitavy 1977 koná celonárodní seminář na téma „Zdeněk Nejedlý a sovětská

kultura“. Bude na něm hovořeno o vztazích mezi našimi kulturami nejen v oblasti dramatického umění, ale rovněž v hudbě. Vedle teoretiků umění vystoupí na semináři i občané z Litomyšle, kteří se na Z. Nejedlého pamatují a mohou o jeho vztahu k městu a okolí poutavě vyprávět.

Seminář se uskuteční 19. listopadu v 9 hodin v kulturním sále Okresního kulturního střediska ve Svitavách a věříme, že o něj bude zájem ze strany široké veřejnosti. V neposlední řadě se zde může využít i našich zkušeností z předchozích ročníků národní přehlídky i letošních zhlédnutých představení.

PRÁCE POROTY

Porota přehlídky, která pracuje ve složení: Břetislav Lelek, sociolog umění, Petr Janiš, dramaturg, Miloslav Vildman, režisér, Zdeněk Pavel, architekt, Adolf Křešnička, tajemník poroty, nemá vůbec lehkou práci. Vzhledem k tomu, že má více času než při minulých ročnících, každé představení podrobně rozebere ve snaze souboru pomoci v jeho

další práci a je možno říci, že se to daří.

O současném amatérském divadle se ve Svitavách v těchto dnech hovoří všude, v obchodech, ve školách, na závodech. Patroni mají zájem o ten „svůj soubor“, přáli by mu to nejlepší umístění, a to je správné. Vždyť národní přehlídkou ruských a sovětských divadelních her žije celý okres.

K loňské přehlídce se vracíme snímkem Z. Holomého, který svým objektivem zachytil členy Lidového divadla ze Svitav ve hře Červnové loučení A. Vampilova.

Pozdrav MČSP

Právě 7. listopadu si připomněl celý pokrokový svět 63 let od chvíle, kdy výstřely dnes už legendární Aurory změnila dějiny. A byl to vůdce proletariátu - V. I. Lenin, na kterého všichni s úctou vzpomínáme a z jehož díla se stále učíme.

Ukrajinské národní divadlo, které je už potřetí hostem přehlídky, si letos vybralo střední část Pogodinovy Poémy o Leninovi — Kremelský orloj — a sehrálo ji nejen v České Třebové, ale také pro školy II. cyklu. Slavnostní představení bylo věnováno zahájení oslav Měsíce československo-sovětského přátelství.

Problém nastolení sovětské moci je zde řešen velmi plasticky, vztahy mezi Leninem a inženýrem Zabělinem nenechávají nikoho na pochybách, že se zde vlastně střetávají dva světy. Všichni diváci byli vtaženi do děje, jazykové rozdíly brzy zmizely a mohli sledovat herecké výkony, které byly jedinečné.

Postava V. I. Lenina, tak jak ji ztvárnil zasloužilý umělec Josef Korba, byla lidská a tak věrná, že jsme zapomněli, že jde o herecký výkon. Závěr představení se potom změnil v manifestaci československo-sovětského přátelství a v hold umělcům, kteří opět předvedli vysokou profesionalitu.

Pro bezpříspěvkovou dárce krve hrál 11. listopadu soubor Domu kultury ZVÚ Hradec Králové komedii V. Katajeva Ztřeštěná neděle.

Na snímku je záběr ze hry B. Vasiljeva ...a jitra jsou zde tichá, se kterou se 25. listopadu v 19,30 hod. obecnstvu představit divadelní soubor „Tyl“ při Městském kulturním středisku Rakovník.

Vzpomínáme...

Letošní národní přehlídka oslavuje malé jubileum, už po páté je národní přehlídkou a šest let probíhá jako součást festivalu zájmové umělecké činnosti. Za tu dobu se vystřídalo hodně nadšenců, kteří nelitovali volného času, aby radou i odbornými zkušenostmi pomohli pořadatelům i organizátorům.

Byl mezi nimi i dr. Petr Průša z Krajského kulturního střediska v Hradci Králové, s kterým se už bohužel nikdy nesetkáme, neboť podlehl zákeřné nemoci. Všichni amatérští divadelníci na něho vzpomínají, protože patřil k těm,

který teoreticky i prakticky pomohl mnohým souborům. Vzpomínáme na něho i my, organizátoři. Vždyť programové brožury, teoretické články a staty v okresním, krajském i celostátním tisku byly z jeho pera.

Se smutkem vzpomínáme i na Jiřího Beneše, šéfredaktora Amatérské scény, který také již není mezi námi. Pravidelně se zúčastnil všech přehlídek a festivalů amatérského divadla a jeho dobře míněné rady vždycky pomohly. Ani na dr. Průšu, ani na J. Beneše nezapomeneme.

Snímek je z loňské inscenace hry M. Bulgakova Molière v provedení souboru ZK Škoda Plzeň.

Co asi nevíte...

Každý soubor, který přijede do Svitav, je oficiálně přivítán v zasedací síni ONV představiteli stranického a veřejného života okresu a města. Nikdy nechybějí patroni a pionýři svitavských škol, kteří si pro hosty připravují drobné upomínkové předměty. Souboru pak pobyt ve Svitavách připomíná velká malovaná váza z Keralitu v Litomyšli.

Vítaným zpestřením je jistě i koncert dechové hudby JKP ROH Svitavy, která vítá účastníky přehlídky opravdu říznými pochody, což se všem líbí a nešetří potleskem.

— ★ —

Stalo se už tradicí, že hostující soubory kladou věnec k Památníku osvobození na tř. J. Fučíka a potom jdou do okresního muzea, kde zhlédnou stálou expozici dějin dělnického a komunistického hnutí a výstavu k 60. výročí Velkého Října. Jejich průvodci jsou zástupci patronátních závodů a členové řídicího výboru, kteří se starají o to, aby našim hostům nic nechybělo.

— ★ —

Celé město je u příležitosti národní přehlídky a 60. výročí VŘSR slavnostně vyzdobeno. Ve výkladních skříních jsou poutače z jednotlivých her, u kterých se naši občané neustále zastavují. Trošku nepříjemně je však to, že se ve Svitavách mohutně staví a tak různé výmoly, kaluže, přechody přes prkna a objíždky pro automobilisty jsou na denním pořádku. Věříme však, že nám to naši hosté prominou, protože jsme přesvědčení o tom, že i v ostatních místech naší republiky se stále hodně bude.

FESTIVAL RUSKÝCH A SOVĚTSKÝCH DIVADELNÍCH HER

ZPRAVODAJ č. 2. — Vydává Řídicí výbor národní přehlídky. Text připravili L. Kružíková a L. Vrabec. Odpovědný redaktor L. Kružíková. Náklad 1200 ks. Svitavy 18. listopadu 1977. Vytiskly VČT Pardubice, provoz Hlinsko v Č.